



Στην Ελλάδα, οι υψηλοί ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης των τελευταίων δεκαετιών, δεν συνέβαλαν στον περιορισμό των κοινωνικών ανισοτήτων και της ανασφάλειας, αλλά ούτε και στην εξάλειψη του αποκλεισμού των πιο ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού από τη διανομή του πλούτου και τη συμμετοχή στην οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα.

Ο σύγχρονος τρόπος ανάπτυξης, δημιουργεί εισοδήματα και θέσεις εργασίας με κυρίαρχα χαρακτηριστικά την άνιση κατανομή και την αβεβαιότητα, αγνοώντας τις πιεστικές ατομικές και κοινωνικές ανάγκες, όταν αυτές δεν φαίνονται οικονομικά συμφέρουσες και αποδοτικές.

Είναι αλήθεια ότι στην Ελλάδα δεν γνωρίσαμε το «κράτος-πρόνοιας», όπως το βίωσαν οι πολίτες σε άλλες κοινωνίες του δυτικού κόσμου. Όμως και αυτό το «λίγο», φαίνεται να παραχωρεί τη θέση του στις πιο επιθετικές κερδοσκοπικές διαθέσεις που συρρικνώνουν τις ήδη προβληματικές υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας και φροντίδας των πολιτών, αλλά και της φροντίδας του περιβάλλοντος. Ένα βασικό ερώτημα είναι εάν στη χώρα μας μπορούμε να -συνδυάσουμε την ανάπτυξη με την απασχόληση, την κοινωνική συνοχή και τη δημοκρατία ούτως ώστε να επιτρέψουμε στους πιο ευάλωτους πολίτες να ζήσουν από την εργασία τους χωρίς να εξαρτώνται από επιδοματικές πολιτικές και προνοιακές ενισχύσεις.

Εμείς πιστεύουμε ότι η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, συνιστά ισχυρή απάντηση στον οικονομικό ατομικισμό και τις εγωιστικές συμπεριφορές που απειλούν την κοινωνική συνοχή. Η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία είναι ένας χώρος στον οποίο μπορεί και συμβιώνει η απαίτηση της κοινωνίας για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης, για μεγαλύτερη συμμετοχή στα κοινά, για ανάπτυξη των κοινωνικών σχέσεων, με την προώθηση μιας αποτελεσματικής οικονομικής ανάπτυξης.

Σταδιακά, αντιλαμβανόμαστε ότι παρά τις μεγάλες δυσκολίες και την ανυπαρξία θεσμικού πλαισίου, η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία στην Ελλάδα αποτελεί πλέον μια ορατή πραγματικότητα. Πρωτοβουλίες πολιτών για ένα διαφορετικό τρόπο παραγωγής και «επιχειρείν», κατανάλωσης και φροντίδας για το περιβάλλον και τον πολιτισμό, αναδύονται ολοένα και περισσότερο τα τελευταία χρόνια και συγκροτούν μια εντελώς νέα και διαφορετική οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα.

Οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες της κοινωνικής οικονομίας δίνουν τη μάχη της αγοράς και για αυτό οφείλουν να είναι ανταγωνιστικές. Όμως παράλληλα, απασχολούν εργαζόμενους από τις πιο κοινωνικά ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, παρέχουν απαραίτητες υπηρεσίες στους πολίτες και εφαρμόζουν συλλογικές και δημοκρατικές μεθόδους λειτουργίας. Οι κοινωνικές-αλληλέγγυες επιχειρήσεις παράγουν οικονομική και κοινωνική προστιθέμενη αξία, συνδυάζοντας έσοδα από τη λειτουργία τους με την εθελοντική προσφορά πολιτών που συμμερίζονται τις ίδιες αξίες. Αυτό που εξακολουθούν να μη διαθέτουν είναι η θεσμική αναγνώριση και η ένταξή τους στο αναπτυξιακό προγραμματικό περιβάλλον ως διακριτής κατηγορίας οικονομικών πρωταγωνιστών και φορέων κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης και συνακόλουθα δεν έχουν την αναγκαία ανάδειξη και κοινωνική αναγνώριση.

Εμείς, οι συνυπογράφωντες την παρούσα «Διακήρυξη», είμαστε διατεθειμένοι να καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για την ανάπτυξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, κάτι που προϋποθέτει μια μεγάλη συλλογική κινητοποίηση και συγκεκριμένα μέτρα. Επιδίωξή μας είναι οι σημερινές πρωτοβουλίες να πολλαπλασιασθούν προκειμένου να φθάσουμε σε υψηλά επίπεδα δραστηριοποίησης των φορέων της κοινωνικής οικονομίας, απασχόλησης, κοινωνικής συνοχής και δημοκρατίας. Θέλουμε και στην Ελλάδα, τα επόμενα χρόνια, να βγάλουμε την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία από το περιθώριο και να της δώσουμε τη σημαντική θέση που κατέχει στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για να το πετύχουμε, είμαστε διατεθειμένοι να αγωνιστούμε ο καθένας από το χώρο στον οποίο δραστηριοποιείται, με τρόπο ώστε:

Να στηρίξουμε και να συμμετέχουμε στις προσπάθειες ανάπτυξης και διεύρυνσης της κατανάλωσης προϊόντων και υπηρεσιών που προέρχονται από επιχειρήσεις και πρωτοβουλίες που δίνουν προτεραιότητα στην προώθηση της απασχόλησης συμπολιτών

μας, οι οποίοι βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό, και στο σεβασμό στο περιβάλλον. Δηλώνουμε έτοιμοι να συγκροτήσουμε ομάδες και πρωτοβουλίες «υπεύθυνων καταναλωτών», που θα συμφιλιώνουν την ανάγκη για κατανάλωση με την επιθυμία για κοινωνική αλληλεγγύη, ομάδες καταναλωτών που θα στηρίζουν προϊόντα και υπηρεσίες κοινωνικών επιχειρήσεων και συνεταιρισμών, προϊόντα του ηθικού εμπορίου, προϊόντα που προέρχονται από πρωτοβουλίες της ανακύκλωσης και της φροντίδας για το φυσικό περιβάλλον.

Να ενισχύσουμε πρωτοβουλίες κινητοποίησης της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης σε μια προσπάθεια συστηματικής αξιοποίησης των προγραμμάτων προμηθειών αγαθών και υπηρεσιών προς την κατεύθυνση στήριξης των πρωτοβουλιών της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας στις περιοχές τους. Θέλουμε να αξιοποιήσουμε και στην Ελλάδα τις δυνατότητες που προσφέρει το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για τις δημόσιες προμήθειες, το οποίο αναγνωρίζει την ανάγκη εφαρμογής κοινωνικών κριτηρίων κατά τις διαδικασίες εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, προβλέποντας κοινωνικές ρήτρες στους διαγωνισμούς προμηθειών του Δημοσίου και της Αυτοδιοίκησης.

Να κινητοποιήσουμε τους μηχανισμούς εκείνους που θα διευκολύνουν τους πρωταγωνιστές της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, ώστε να έχουν πρόσβαση στα μέσα χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Κρίνουμε απολύτως αναγκαίο το σχεδιασμό κατάλληλων χρηματοπιστωτικών εργαλείων όπως η αλληλέγγυα αποταμίευση, η εγγυοδοσία και το τοπικό αλληλέγγυο επιχειρηματικό κεφάλαιο. Δηλώνουμε αποφασισμένοι, ως υπεύθυνοι αποταμιευτές, να στηρίξουμε τέτοιες προσπάθειες, εφόσον βέβαια το θεσμικό περιβάλλον τις καταστήσει νόμιμες και ρεαλιστικές.

Να διεκδικήσουμε τη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου που θα ρυθμίζει τη λειτουργία και ανάπτυξη του τομέα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και ενός επιχειρησιακού προγράμματος που θα στηρίζει τη διεύρυνση του ρόλου και της συμμετοχής

του στη συνολική οικονομία. Είναι απαραίτητο να διαμορφωθεί ένα σαφές θεσμικό πλαίσιο με συγκεκριμένους όρους που θα διέπουν την απασχόληση, τη φορολογία και τα οικονομικά κίνητρα των κοινωνικών επιχειρήσεων για την εξυπηρέτηση του κοινωνικού συμφέροντος. Παράλληλα, εκτός από τις γενικές κατευθύνσεις και τις προθέσεις που περιλαμβάνονται στα προγραμματικά κείμενα (Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς και Επιχειρησιακά Προγράμματα της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013), διεκδικούμε την εκπόνηση ενός φιλόδοξου επιχειρησιακού προγράμματος ανάπτυξης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, με συγκεκριμένους χρηματοδοτικούς πόρους, την αναγκαία θεσμική και οργανωτική υποδομή, διοίκηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση. Κρίνουμε, τέλος, αναγκαίο τον ορισμό σε επίπεδο Δημόσιας Διοίκησης «Συνομιλητή» για τα θέματα και τα προβλήματα του τομέα, ο οποίος θα έχει και την αρμοδιότητα για ανάληψη ευθύνης και δράσης για τα επόμενα χρόνια.

Να καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία να αποκτήσει τα δικά της χαρακτηριστικά και την αυτονομία της, που θα την διακρίνουν τόσο από τον δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, προκειμένου να συνεργάζεται ισότιμα και αποτελεσματικά μαζί τους, χωρίς να κινδυνεύει από «κρατικοποίηση» ή «ιδιωτικοποίηση» και, όσο είναι δυνατό, από τις αδυναμίες («ασθένειες») του πολιτικού και του διοικητικού συστήματος της χώρας μας.

Η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία δεν φιλοδοξεί να υποκαταστήσει την οικονομία της αγοράς, αλλά να αντιμετωπίσει συλλογικές και ατομικές ανάγκες τις οποίες δεν καλύπτουν ή σταδιακά εγκαταλείπουν το κράτος και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις. Μέσω πρωτοβουλιών ενεργητικής αλληλεγγύης, πασχίζουμε να εκφράσουμε τη θέλησή μας για αντίσταση στη μοιρολατρία και την πίστη μας στην κοινωνική πρόοδο, τη δημοκρατία και τη δημιουργικότητα και την αλληλεγγύη των πολιτών. Στην προσπάθεια αυτή δεν είμαστε μόνοι. Η πρωτοβουλία μας έρχεται να συναντήσει ανάλογες πρωτοβουλίες στον ευρωπαϊκό χώρο, πρωτοβουλίες που τις χαρακτηρίζει η κοινή πεποίθηση ότι η Ευρώπη δε μπορεί να οικοδομηθεί μόνο με τις δυνάμεις της αγοράς, αλλά με αλληλεγγύη και ισότιμες σχέσεις στη διαχείριση και κατανομή των πόρων. Η κοινωνική αλληλέγγυα οικονομία δεν είναι μόνο μέσο ανάπτυξης της απασχόλησης, είναι ταυτόχρονα η ελπίδα και το κοινό μας όραμα.